

Forest Stewardship Council®

FSC® Italija

Adria-Balkan regija

Predložak za ispunjavanje Samoprocjene FSC temeljnih zahtjeva za rad - Hrvatska

Ovaj predložak je osmišljen za sve postojeće i buduće nositelje FSC® CoC certifikata u Hrvatskoj, koji su dužni ispuniti *Samoprocjenu FSC temeljnih zahtjeva za rad* (u nastavku teksta: Samoprocjena) u sklopu audita njihovog poslovanja. Za organizacije koje nisu nositelji CoC certifikata te će prvi audit za certifikaciju zatražiti nakon 1. rujna 2021. godine kao i za postojeće nositelje CoC certifikata određeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2022. tijekom kojeg mogu, ali ne moraju ispuniti Samoprocjenu. Ispunjavanje Samoprocjene obvezno je za sve nositelje CoC certifikata i organizacije koje žele postati nositelji certifikata nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Svrha Samoprocjene je opis primjene FSC temeljnih zahtjeva za rad na poslovanje organizacije. Certifikacijsko tijelo koristi Samoprocjenu kako bi usmjerilo audit i terensku provjeru sukladnosti s normom. FSC je osmislio ovaj postupak kao učinkovito i isplativo sredstvo za provjeru sukladnosti sa zahtjevima, istovremeno osiguravajući poštivanje važećih zakona. Proces koristi znanje organizacije o svom radu i primjenjivim zakonima pomažući auditoru prilikom dovršavanja audita.

Nositelji certifikata i organizacije koje žele postati nositelji certifikata mogu, ali ne moraju koristiti ovaj predložak (mogu izraditi vlastiti) radi dokazivanja sukladnosti sa zahtjevima. Predložak služi za jednostavnije i brže ispunjavanje Samoprocjene pružajući sažeti prikaz zakonodavstvenog okvira Republike Hrvatske koji prati 4 FSC temeljna zahtjeva za rad. Detaljniji prikaz važećih primjenjivih zakona možete pronaći u [Centraliziranoj nacionalnoj procjeni rizika za Hrvatsku](#). Nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske podržava FSC temeljne zahtjeve za rad, no prilikom ispunjavanja Samoprocjene organizacije moraju navesti praktične primjere kako osiguravaju sukladnost sa zahtjevima (samo navođenje pojedinih zakona nije dovoljno). Ispunjenu i potpisanu Samoprocjenu organizacije moraju dostaviti svom certifikacijskom tijelu prije predviđenog audita. Predložak je pripremljen od strane zaposlenika nacionalnog ureda FSC Italija. Za dodatna pojašnjenja, pogledajte dokument [Pitanja i odgovori](#), ili se obratite nacionalnom uredu [FSC Italija](#).

Samoprocjena FSC temeljnih zahtjeva za rad	2
<i>Pitanja koja vam mogu pomoći prilikom ispunjavanja Samoprocjene</i>	13
<i>Zakonodavstvo RH: dječji rad</i>	15
<i>Zakonodavstvo RH: prisilni rad</i>	18
<i>Zakonodavstvo RH: diskriminacija pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja</i>	20
<i>Zakonodavstvo RH: sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje</i>	23

Forest Stewardship Council®
FSC® Italija
Adria-Balkan regija

Samoprocjena FSC temeljnih zahtjeva za rad

Potvrda: Ja, Tomislav Soviček, ovim putem potvrđujem da su sljedeće izjave istinite i točne prema mojem najboljem saznanju, i svjesna/svjestan sam da svjesno davanje lažne izjave može rezultirati suspenzijom ili ukidanjem certifikata ili ne izdavanjem certifikata.

Potpis
SIMPAX USLUGE
ZAGREB

05/10/2022
Datum

Dječji rad

FSC zahtjev	Pitanja i dodatni zahtjevi	Prijedlog mogućih odgovora	Odgovor i dokazi
7.2 Organizacija ne smije koristiti dječji rad. 7.2.1 Organizacija ne smije zapošljavati radnike mlađe od 15 godina ili ispod minimalne dobi kako je navedeno nacionalnim ili lokalnim zakonima ili propisima, ovisno o tome koja je dob veća, osim kako je navedeno u 7.2.2. 7.2.2 U zemljama u kojima nacionalni zakoni ili propisi dopuštaju zaposlenje osoba starosti između 13 i 15 godina na lakšim poslovima, takvo zaposlenje ne bi smjelo ometati školovanje niti štetiti njihovom zdravlju ili razvoju. Naročito tamo gdje djeca podliježu zakonima o obveznom obrazovanju, ona smiju raditi samo izvan školskog vremena tijekom uobičajenog dnevnog radnog vremena. 7.2.3 Nitko mlađi od 18 godina nije zaposlen na opasnim ili	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.2? Ako je odgovor da, nastavite na c).	• DA/NE	DA
	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.2.		Kliknite ili dodirnite ovdje da biste unijeli tekst.
	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.2.		Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Izjava o prihvatanju FSC temeljnih zahtjeva za rad od 05.10.2022. Organizacija ne zapošljava osobe mlađe od 18 godina. Organizacija radi u skladu s važećim zakonima, kao što su: Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19): Pravilnik o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik (NN 89/15; 94/16) Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)

teškim poslovima, osim u svrhu obuke u skladu s odobrenim nacionalnim zakonima i propisima. 7.2.4. Organizacija mora zabraniti najgore oblike dječjeg rada.	d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.2.	• Ugovori o radu ili sporazumi, uključujući s agencijama za zapošljavanje • Politika zapošljavanja i postupci zapošljavanja, postupak provjere starosti itd.) • Evidencija o zaposlenicima, uključujući sezonske i migrantske radnike (starosni registar), osobni dokumenti kao što su kopije rodni listova ili nacionalne osobne iskaznice • Procjene rizika	Sva dokumentacija koja je obvezna po zakonu ili prema zahtjevima standarda čuva se na lokaciji u uredu.
	e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.2. Molimo navedite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.2.		Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19); Pravilnik o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik (NN 89/15; 94/16) Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) Organizacija udovoljava svim zakonskim zahtjevima. Organizacija nema zapreka da udovolji svim zahtjevima zakona i standarda.
	f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja obuhvaća odredbu 7.2.	• Može biti samostalna izjava o politici ili dio postojećih dokumenata o politikama (npr. Kodeks ponašanja)	FSC COC Politika od 05.10.2022.

Prisilni rad

FSC zahtjev	Pitanja i dodatni zahtjevi	Prijedlog mogućih odgovora	Odgovor i dokazi
7.3 Organizacija mora ukloniti sve oblike prisilnog i obvezatnog rada. 7.3.1 Radni odnosi su dobrovoljni i temelje se na uzajamnom pristanku, bez prijetnje kaznom. 7.3.2 Nema dokaza o bilo kakvoj praksi koja ukazuje na prisilni ili obvezatni rad, uključujući, ali ne ograničavajući se na sljedeće:	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.3? Ako je odgovor da, nastavite na c).	DA/NE	DA
	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.3?		Kliknite ili dodirnite ovdje da biste unijeli tekst.
	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša		Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je

• fizičko i seksualno nasilje • dužnički rad • zadržavanje plaće/uključujući plaćanje naknada za zaposlenje i ili plaćanje depozita za započinjanje zaposlenja • ograničenje pokretljivosti/kretanja • zadržavanje putovnice i osobnih dokumenata • prijetnje denuncijacijom.	organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.3.		opisana u dokumentu Izjava o prihvaćanju FSC temeljnih zahtjeva za rad od 05.10.2022. Organizacija radi u skladu s važećim zakonima, kao što su: Povelja Europske Unije o temeljnim pravima (2016/C 202/02) Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10) Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)
	d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.3.	• Politika o zabrani prisilnog rada • Evidencija isplate plaća • Evidencija inspekcije rada • Ugovori o radu • Zakonski odbici (porez, socijalna sigurnost) i beneficije • Nacionalni / industrijski standardi plaća • Postupci i zapisi sporova i žalbi • Evidencija licenciranih agencija za zapošljavanje	Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Izjava o prihvaćanju FSC temeljnih zahtjeva za rad od 05.10.2022. FSC COC Politika od 05.10.2022. Ugovori o radu Evidencija isplate plaća Evidencija inspekcije rada Ugovori o radu Zakonski odbici (porez, socijalna sigurnost) i beneficije Nacionalni / industrijski standardi plaća Lokacija čuvanja dokumenata je u uredu organizacije.

	e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.3. Molimo navedite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.3.		Organizacija radi u skladu s važećim zakonima, kao što su: Povelja Europske Unije o temeljnim pravima (2016/C 202/02) Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10) Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) Organizacija udovoljava svim zakonskim zahtjevima. Organizacija nema zapreka da udovolji svim zahtjevima zakona i standarda.
	f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja obuhvaća odredbu 7.3.	Može biti samostalna izjava o politici ili dio postojećih dokumenata o politikama (npr. Kodeks ponašanja)	FSC COC Politika od 05.10.2022.

Diskriminacija pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja

FSC zahtjev	Pitanja i dodatni zahtjevi	Prijedlog mogućih odgovora	Odgovor i dokazi
7.4 Organizacija mora osigurati da nema diskriminacije pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja. 7.4.1 Praksa zapošljavanja i obavljanja zanimanja nije diskriminirajuća.	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.4? Ako je odgovor da, nastavite na c).	DA/NE	DA
	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.4.		Kliknite ili dodirnite ovdje da biste unijeli tekst.
	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.4.		Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Izjava o prihvatanju FSC temeljnih zahtjeva za rad od 05.10.2022. Organizacija radi u skladu s važećim zakonima, kao što su: Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12) Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19): Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17)

d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.4.	• Zapisi isplata plaća • Zapisi inspekcije rada • Oglasi za posao • Zapisi prijava za posao • Politika jednakih mogućnosti • Postupci i zapisi pritužbi/žalbi • Registar • Program pozitivne diskriminacije ili afirmativne akcije • Demografski/spolni omjer zaposlenosti u različitim vrstama poslova • Diskriminatorna izvješća/izvješća o društvenoj odgovornosti • Ugovori i sporazumi o radu • Procjene učinka	Organizacija čuva, u uredu, sve dokumente koje su propisane kao obavezne za čuvanje nacionalnim zakonima. Evidencija svih dokumenata dostupna je na lokaciji organizacije. Ugovori i sporazumi o radu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Izjava o prihvatanju FSC temeljnih zahtjeva za rad od 05.10.2022.
e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.4. Molimo navedite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.4.		Organizacija radi u skladu s važećim zakonima, kao što su: Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12) Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19): Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) Organizacija udovoljava svim zakonskim zahtjevima. Organizacija nema zapreka da udovolji svim zahtjevima zakona i standarda.
f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja	• Može biti samostalna izjava o politici ili dio postojećih	FSC COC Politika od 05.10.2022.

Forest Stewardship Council®
FSC® Italija
Adria-Balkan regija

	obuhvaća odredbu 7.4.	dokumenata o politikama (npr. Kodeks ponašanja)	

Sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje

FSC zahtjev	Pitanja i dodatni zahtjevi	Prijedlog mogućih odgovora	Odgovor i dokazi
7.5 Organizacija mora poštovati slobodu udruživanja i efektivno pravo na kolektivno pregovaranje.	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.5? Ako je odgovor da, nastavite na c).	• DA/NE	DA
7.5.1 Radnici mogu osnovati ili se pridružiti radničkim organizacijama po vlastitom izboru.	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.5.		Kliknite ili dodirnite ovdje da biste unijeli tekst.
7.5.2 Organizacija poštuje punu slobodu radničkih organizacija na sastavljanje svojih ustava i pravila.	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.5.		Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Izjava o prihvaćanju FSC temeljnih zahtjeva za rad od 05.10.2022. Organizacija se politikom opredijelila na to da će poštovati slobodu udruživanja i efektivno pravo na kolektivno pregovaranje. Organizacija udovoljava slijedećem zakonodavstvu: Konvencija 87 (NN 3/2000) Ustav Republike Hrvatske (NN 85/2010) Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19):
7.5.3 Organizacija poštuje prava radnika na bavljenje zakonitim radnjama povezanim s osnivanjem, pridruživanjem ili pomaganjem radničkoj organizaciji ili da se suzdrže od istih, te neće diskriminirati ili kazniti radnike zbog ostvarivanja tih prava.			
7.5.4 Organizacija pregovara sa zakonito osnovanim radničkim			

organizacijama i/ili propisno odabranim predstavnicima u dobroj vjeri i uz najbolje napore da postigne kolektivni ugovor. 7.5.5 Kolektivni ugovori se provode tamo gdje postoje.	d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.5.	• Organizacijske politike • Registar žalbi • Kolektivni ugovor • Zapisnici ili dokumenti sa sastanaka koji se odnose na izradu kolektivnog ugovora • Sudska izvješća/nagrade • Dokumentirani dokazi i evidencija o izborima za predstavnike radnika	„Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Organizacija je u skladu s zahtjevom, usklađenost s zahtjevom je opisana u dokumentu Izjava o prihvaćanju FSC temeljnih zahtjeva za rad od 05.10.2022. Dokumentacija se nalazi u uredu na lokaciji.
	e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.5. Molimo navedite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.5.		Organizacija udovoljava slijedećem zakonodavstvu: Konvencija 87 (NN 3/2000) Ustav Republike Hrvatske (NN 85/2010) Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19): Organizacija udovoljava svim zakonskim zahtjevima. Organizacija nema zapreka da udovolji svim zahtjevima zakona i standarda.
	f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja obuhvaća odredbu 7.5.	• Može biti samostalna izjava o politici ili dio postojećih dokumenata o politikama (npr. Kodeks ponašanja)	FSC COC Politika od 05.10.2022.

Pitanja koja vam mogu pomoći prilikom ispunjavanja Samoprocjene

Pitanja vezana uz dječji rad koja vam mogu pomoći prilikom ispunjavanja Samoprocjene:

- 1) Koja je zakonska ili propisana minimalna dob u mjestu vašeg poslovanja?
- 2) Koje ste mjere poduzeli kako biste osigurali da se dječji rad ne koristi u vašem poslovanju?
- 3) Registrirate li dob (datum rođenja) svojih radnika i kako potvrđujete da je to stvarna dob? Provjeravate li identifikacijske dokumente?
- 4) Ako postoje zakonska ili regulatorna ograničenja koja bi prema vašem razumijevanju ograničila vašu sposobnost da ispunite zahtjev, opišite kako ublažavate ta ograničenja.
- 5) Ako zapošljavate radnike mlađe od 18 godina, opišite koje ste mjere poduzeli kako biste osigurali da ne obavljaju opasne ili teške poslove. Ako postoje zahtjevi za osposobljavanje i obrazovanje, navedite popratne dokumente.
- 6) Je li zakonski dopušteno zapošljavanje djece između 13 ili 15 godina? Zapošljavate li djecu između te dobi? Ako je odgovor na oba pitanja pozitivan, navedite mjere koje ste poduzeli kako biste osigurali da oni obavljaju samo lakše poslove koji nisu štetni za njihovo zdravlje ili razvoj i koji im omogućuju rad samo izvan školskog vremena.

Pitanja vezana uz prisilni rad koja vam mogu pomoći prilikom ispunjavanja Samoprocjene:

- 1) Opišite svoje postupke zapošljavanja i ugovaranja kako biste pokazali sukladnost s ovim načelom.
- 2) Dajete li zajmove ili predujmove na plaću koji bi zahtijevali da radnik produži rad izvan zakonskih ili ugovornih sporazuma? Ako da, možete li opisati kako u tom slučaju ublažavate rizik od dužničkog rada?
- 3) Kako osiguravate da se ne odbiju naknade za zaposlenje, ili da se ne izvršavaju uplate ili depoziti za započinjanje zaposlenja?
- 4) Kako osiguravate da radnici ne dožive bilo kakav oblik ograničenja kretanja?
- 5) Kako osiguravate da radnici u svakom trenutku imaju pristup svojim putovnicama i identifikacijskim dokumentima, istovremeno im nudeći sigurno mjesto za pohranu dokumenata?
- 6) Kako osiguravate da nema prijetnji denuncijacijom radnika vlastima?
- 7) Koliko traje prekovremeni rad, je li u skladu sa zakonskim zahtjevima? Izvršava li se dobrovoljno? Je li prijavljen na vrijeme te da li je obvezno raditi prekovremeno? Jesu li prekovremeni sati registrirani u sustavu evidencije radnog vremena?

Pitanja vezana uz diskriminaciju pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja koja vam mogu pomoći prilikom ispunjavanja Samoprocjene:

- 1) Kako osiguravate da plaće i drugi uvjeti rada nisu diskriminirajući?
- 2) Postoji li paritet omjera roda/dobi?
- 3) Imate li etnički raznoliku radnu snagu?
- 4) Imate li politike o nediskriminaciji?
- 5) Osiguravate li da svi zaposlenici imaju jednake mogućnosti za napredovanje?
- 6) Kako osiguravate da podnositelji zahtjeva za zaposlenje imaju jednake mogućnosti?
- 7) Ako postoje zakonska ili regulatorna ograničenja koja bi prema vašem razumijevanju ograničila vašu sposobnost poštivanja ovih zahtjeva, opišite kako ublažavate ta ograničenja?
- 8) Postoje li razlike u plaći ili očekivanom učinku između žena i muškaraca na istom poslu?
- 9) Da li se prekovremeni rad podjednako dijeli na žene i muškarce, radnike migrante, zaposlenike na određeno vrijeme, agencijske radnike... ?

Pitanja vezana uz slobodu udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje koja vam mogu pomoći prilikom ispunjavanja Samoprocjene:

- 1) Jesu li radnici organizirani u sindikat? Koliko vam je poznato, opišite zašto vjerujete da su radnici izabrali ili nisu izabrali da ih predstavlja sindikat.
- 2) Ako radnike zastupa sindikat, je li sindikat autonoman i neovisan?
- 3) Koji oblici predstavljanja radnika, osim sindikata, postoje na lokaciji?
- 4) Postoje li kolektivni ugovori koji štite radnike i ako postoje, kako osiguravate poštivanje takvih ugovora?

Zakonodavstvo RH: dječji rad

Prema članku 19. Zakona o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19), osobe mlađe od petnaest godina i starije od petnaest godina, a mlađe od osamnaest godina koje pohađaju obvezno osnovno školovanje ne smiju se zaposliti. No, zakon radi iznimke za slučajeve maloljetnika s navršenih petnaest i starijih od petnaest godina koji ne pohađaju obvezno osnovno školovanje, te koji radom privređuju za svoju egzistenciju i egzistenciju svoje obitelji (članak 20., Zakon o radu). Ako zakonski zastupnik (u pravilu roditelj) ovlasti takvog maloljetnika za sklapanje određenog ugovora o radu, maloljetnik ima pravo sklapanja ugovora i raskidanja ugovora o radnom odnosu i ostvarenja prava i obveza iz tog ugovora ili u vezi s tim ugovorom. Ovlaštenje zakonski zastupnik uvijek ima pravo povući ili ograničiti, te u ime maloljetnika raskinuti radni odnos. Posebna situacija se javlja kad su zakonski zastupnici u sukobu ili postoji sukob više zastupnika i maloljetnika. U tom slučaju o davanju ovlaštenja odlučuje tijelo nadležno za poslove socijalne skrbi, vodeći računa o interesima maloljetnika. Iznimno u slučaju postojanja skrbništva nad maloljetnikom, skrbnik daje ovlaštenje na temelju prethodnog odobrenja tijela nadležnog za poslove socijalne skrbi. U svakom slučaju, ovlaštenje za sklapanje ugovora o radu mora se dati u pisanom obliku. Svakako, poslodavac ne smije zaposliti maloljetnika koji nema zakonom propisano ovlaštenje od strane zakonskog zastupnika ili odobrenje tijela nadležnog za poslove socijalne skrbi (Tekst preuzet s web stranice Pravne klinike Pravnog fakulteta u Zagrebu).

Maloljetnik nema pravo biranja i obavljanja poslova po svojoj volji. Prema članku 21. Zakona o radu, maloljetnik se ne smije zaposliti na poslovima koji ugrožavaju njegovu sigurnost, zdravlje, čudoređe ili razvoj. Ministar donosi Pravilnik o poslovima na kojima maloljetnik može raditi i o aktivnostima na kojima smije sudjelovati (NN 62/2010). Pravilnik također nalaže da se maloljetnik smije zaposliti samo nakon prethodnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti koja se utvrđuje zdravstvenim pregledom prije početka rada te tijekom rada, najkasnije protekom godine dana rada maloljetnika, a i prije isteka toga roka kada to ocijeni izabrani doktor opće/obiteljske medicine ili nadležni specijalist medicine rada ili kada to zatraži maloljetnik, odnosno njegov zakonski zastupnik (Tekst preuzet s web stranice Pravne klinike Pravnog fakulteta u Zagrebu). Ministar također donosi Pravilnik o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik (NN 89/2015).

Zakon o radu je omogućio maloljetnicima pravo rada, ali je isto tako pojedinim odredbama regulirao način tog rada u skladu sa brojnim konvencijama o temeljnim ljudskim pravima. Tako primjerice maloljetnici ne smiju raditi duže od osam sati, a štoviše zabranjen je i prekomjeran rad. Nadalje, zakonom je zabranjen i noćni rad, osim kad je prijeko potreban u djelatnostima koje su uređene posebnim propisima, a ne mogu ga obaviti punoljetni radnici, u kojem slučaju maloljetnik ne smije raditi u razdoblju od ponoći do četiri sata ujutro, niti smije raditi duže od osam sati tijekom razdoblja od dvadeset četiri sata u kojem radi noću (članak 68., stavak 1. Zakona o radu). Maloljetnici, osim blaže propisanog radnog vremena imaju pravo i na beneficiran odmor i dopust, što je utvrđeno odredbama članaka 73. - 77. Zakona o radu. Primjer za to je da za četiri i pol sata rada dnevno, maloljetni radnik ima svakoga radnog dana pravo na odmor (stanku) od najmanje trideset minuta. On također ima pravo na tjedni odmor u neprekidnom trajanju od najmanje četrdeset osam sati te godišnji odmor u trajanju od pet tjedana (Tekst preuzet s web stranice Pravne klinike Pravnog fakulteta u Zagrebu).

Zahtjev	Zakonodavstvo RH
7.2 Organizacija ne smije koristiti dječji rad.	
7.2.1 Organizacija ne smije zapošljavati radnike mlađe od 15 godina ili ispod minimalne dobi kako je navedeno nacionalnim ili lokalnim zakonima ili propisima, ovisno o tome koja je dob veća, osim kako je navedeno u 7.2.2.	Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19): i. Članak 19. „Osoba mlađa od petnaest godina ili osoba s petnaest i starija od petnaest, a mlađa od osamnaest godina koja pohađa obvezno osnovno obrazovanje, ne smije se zaposliti.“ ii. Članak 20. „(1) Ako zakonski zastupnik ovlasti maloljetnika s petnaest godina i starijeg od petnaest godina za sklapanje određenog ugovora o radu, osim maloljetnika koji pohađa obvezno osnovno obrazovanje, maloljetnik je poslovno sposoban za sklapanje i raskidanje toga ugovora te za poduzimanje svih pravnih radnji u vezi s ispunjenjem prava i obveza iz toga ugovora ili u vezi s tim ugovorom.“ iii. Članak 21. „(1) Maloljetnik se ne smije zaposliti na poslovima koji mogu ugroziti njegovu sigurnost, zdravlje, čudoređe ili razvoj.“ Zakon o radu uključuje direktivu EU: i. Direktiva Vijeća 94/33/EZ od 22. lipnja 1994. o zaštiti mladih ljudi na radu (SL L 216, 20. 8. 1994.) Pravilnik o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik (NN 89/15; 94/16) i. Članak 3. „(1) Maloljetnici moraju biti zaštićeni od svih posebnih opasnosti za njihovu sigurnost, zdravlje i razvoj, koje su posljedica nedostatka iskustva, nedostatka svijesti o postojećim ili mogućim opasnostima ili činjenice da još uvijek nisu u potpunosti psihofizički zreli, a poslovi koji će vjerojatno predstavljati posebne opasnosti u smislu navedenog uključuju:
7.2.2 U zemljama u kojima nacionalni zakoni ili propisi dopuštaju zaposlenje osoba starosti između 13 i 15 godina na lakšim poslovima, takvo zaposlenje ne bi smjelo ometati školovanje niti štetiti njihovom zdravlju ili razvoju. Naročito tamo gdje djeca podliježu zakonima o obveznom obrazovanju, ona smiju raditi samo izvan školskog vremena tijekom uobičajenog dnevnog radnog vremena.	
7.2.3 Nitko mlađi od 18 godina nije zaposlen na opasnim ili teškim poslovima, osim u svrhu obuke u skladu s odobrenim nacionalnim zakonima i propisima.	
7.2.4 Organizacija mora zabraniti najgore oblike dječjeg rada.	

	1) štetno izlaganje fizikalnim, biološkim i kemijskim štetnostima utvrđenim u Prilogu 1. ovoga Pravilnika, koji čini njegov sastavni dio 2) poslove, postupke i rad utvrđene u Prilogu 2. ovoga Pravilnika, koji čini njegov sastavni dio. Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) i. Članak 65. „Dužnost je svih da štite djecu i nemoćne osobe. Djeca ne mogu biti primljena na rad prije zakonom određene dobi niti smiju biti prisiljavana na rad koji štetno utječe na njihovo zdravlje ili ćudoređe, niti im se takav rad smije dopustiti.“

Zakonodavstvo RH: prisilni rad

Konvencijom Međunarodne organizacije rada (MOR) br. 29 iz 1930 prisilnim je radom određen svaki rad ili usluga koji se dobivaju od osobe pod prijetnjom kazne i koje osoba ne obavlja dobrovoljno. To je do danas jedina prihvaćena definicija. Prisilni rad se najčešće dešava kao posljedice jedne od slijedećih pojava: dužnički odnos (npr. krediti i dugovi su najznačajnija sredstva putem kojih se radnici vežu za poslodavca, radnici nemaju uvijek mogućnost izbora ili nisu u potpunosti informirani o posljedicama); odsustvo državne zaštite (npr. u nekim državama ljudi su sistematski prisiljeni na rad za potrebe vojnog režima, zatvorenici su prisiljeni da rade čak i u slučajevima kada ne postoji formalna ili neformalna odluka suda); ograničenja slobode kretanja (najočigledniji oblik prisile koji se koristi je fizičko ograničavanje kretanja radnika, npr. radnici koji rade zbog otplate duga i koji su zatvoreni na izoliranim i udaljenim posjedima); nasilje, prijetnje i zastrašivanje (npr. fizičko i psihološko zlostavljanje i verbalne fizičke prisile preko prijetnji radnicima zbog nezakonitog ulaska u zemlju ili korištenja lažnih dokumenata, zatvaranja ili deportacije do različitih oblika zastrašivanja kao što su uskraćivanje smještaja, posla, hrane ili vize za radnike u dugu, žrtve trgovine ljudima, robove koji su to postali zbog svog porijekla, izolacije iz društva ili odbačenosti) (Preuzeto s web stranice organizacije International Trade Union Confederation).

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10) (EKLJP) jamči slobodu od ropstva i prisilnog rada kroz čl. 4., koji glasi: (1) Nitko se ne smije držati u ropstvu ili ropstvu sličnom odnosu; (2) Nitko se ne smije siliti na prisilan ili obvezatan rad; (3) U svrhu tumačenja ovog članka pojam «prisilan ili obvezatan rad» ne obuhvaća: a) svaki rad koji se u skladu s člankom 5. ove Konvencije zahtijeva od neke osobe na redovitom izdržavanju kazne ili za vrijeme uvjetnog otpusta na slobodu; b) svaku vojnu službu ili, u zemljama gdje se dopušta odbijanje obnašanja vojne službe zbog prigovora savjesti, drugu službu određenu umjesto obvezatne vojne službe; c) svaku službu koja se traži u slučaju nepogode ili nesreće koje ugrožavaju život i blagostanje zajednice; d) svaki rad ili službu koji su dio uobičajenih građanskih obaveza. Zabrana je apsolutna, svako zadiranje u zaštitni opseg tog ljudskog prava predstavlja „povredu bez opravdanja“ (Herceg Pakšić i Jukić, 2016: Primjena konvencijskog prava u području zabrane ropstva i prisilnog rada: Europski standardi i hrvatska postignuća).

Republika Hrvatska ima ustavnu odredbu (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) koja zabranjuje prisilan ili obvezatan rad (čl. 23.), no nema izravnu ustavnu zabranu ropstva. Međutim postoje druge odredbe (osobna i politička prava) koje se dotiču različitih prava i sloboda koji se ropstvom krše. Tako primjerice čl. 22. proklamira nepovredivost čovjekove slobode, a čl. 35. jamči zaštitu dostojanstva. U gospodarska i socijalna prava pripadaju i pravo i sloboda rada te slobodan odabir zaposlenja (čl. 54). Treba istaknuti da se hrvatski sudovi drže istog restriktivnog stave koji zastupa i EKLJP (Herceg Pakšić i Jukić, 2016: Primjena konvencijskog prava u području zabrane ropstva i prisilnog rada: Europski standardi i hrvatska postignuća).

Zahtjev	Zakonodavstvo RH
7.3 Organizacija mora ukloniti sve oblike prisilnog i obvezatnog rada.	
7.3.1 Radni odnosi su dobrovoljni i temelje se na uzajamnom pristanku, bez prijetnje kaznom.	Povelja Europske Unije o temeljnim pravima (2016/C 202/02) i. Članak 5. „1. Nikoga se ne smije držati u ropstvu ili ropstvu sličnom odnosu.“ ii. Članak 5. „Nikoga se ne smije siliti na prisilan ili obvezatan rad.“
7.3.2 Nema dokaza o bilo kakvoj praksi koja ukazuje na prisilni ili obvezatni rad, uključujući, ali ne ograničavajući se na sljedeće: • fizičko i seksualno nasilje • dužnički rad • zadržavanje plaće/uključujući plaćanje naknada za zaposlenje i ili plaćanje depozita za započinjanje zaposlenja • ograničenje pokretljivosti/kretanja • zadržavanje putovnice i osobnih dokumenata • prijetnje denuncijacijom.	Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10) i. Članak 4. „(2) Nitko se ne smije siliti na prisilan ili obvezatan rad“ Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) i. Članak 22. „Čovjekova je sloboda i osobnost nepovrediva. Nikome se ne smije oduzeti ili ograničiti sloboda, osim kada je to određeno zakonom, o čemu odlučuje sud.“ ii. Članak 23. „Nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvu obliku zlostavljanja ili, bez svoje privole, liječničkim ili znanstvenim pokusima. Zabranjen je prisilni i obvezatni rad.“

Zakonodavstvo RH: diskriminacija pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja

Diskriminirati znači staviti nekoga u nepovoljniji položaj zbog jedne ili više osobnih karakteristika te osobe. Do diskriminacije vrlo često dovode predrasude, a ona može obuhvaćati neprijateljsko ponašanje, isključivanje i segregaciju, ponekad čak i otvoreno nasilje. Bilo kakav oblik diskriminacije zabranjen je zakonom, a onaj tko počinji diskriminaciju može biti kažnjen kaznom i do 350 tisuća kuna. Od diskriminacije nas štiti Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12). On navodi 17 osnova na kojima diskriminacija može biti počinjena, i to u 10 područja: (1) rada i radnih uvjeta; (2) obrazovanja, znanosti i sporta; (3) socijalne sigurnosti; (4) zdravstvene zaštite; (5) pravosuđa i uprave; (6) stanovanja; (7) javnog informiranja i medija; (8) pristupa dobrima i uslugama te pružanju istih; (9) članstva i djelovanja u sindikatima, organizacijama civilnog društva, političkim strankama i drugim organizacijama te (10) sudjelovanja u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu. Osim Zakona o suzbijanju diskriminacije, zabrana izravne ili neizravne diskriminacije osigurava se širim zakonodavstvenim okvirom, uključujući Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19) i Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) (Tekst preuzet s web stranice Pravne klinike Pravnog fakulteta u Zagrebu).

Zakonom o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19) se uređuju radni odnosi u Republici Hrvatskoj. Zakon o radu zabranjuje izravnu ili neizravnu diskriminaciju na području rada i uvjeta rada, uključujući kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju, napredovanju, profesionalnom usmjeravanju, stručnom osposobljavanju i usavršavanju te prekvalifikaciji. Tom zakonskom odredbom osigurava se jednak položaj žena i muškaraca kako u pogledu zapošljavanja tako i daljnjeg napredovanja. Također je propisana jednakost plaća žena i muškaraca te je poslodavac dužan isplatiti jednaku plaću radniku i radnici za jednak rad i rad jednake vrijednosti. Prema Zakonu o radu poslodavci ne smiju odbiti zaposliti ženu zbog njezine trudnoće. Važno je napomenuti da prilikom postupka odabira kandidata za radno mjesto (razgovor, testiranje, anketiranje i slično) i sklapanja ugovora o radu kao i tijekom trajanja radnog odnosa, poslodavac ne smije tražiti od radnika podatke koji nisu u neposrednoj vezi s radnim odnosom (Tekst preuzet s web stranice Pravne klinike Pravnog fakulteta u Zagrebu).

Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) utvrđuje osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, te definira i uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Zakon o ravnopravnosti spolova zabranjuje diskriminaciju na području zapošljavanja i rada u javnom i privatnom sektoru, te štiti osobe koje su prijavile, nazočile ili svjedočile diskriminaciji na temelju spola. Zabranjuje se diskriminacija na temelju spola, bračnog i obiteljskog statusa ili spolne orijentacije.

Zahtjev	Zakonodavstvo RH
7.4 Organizacija mora osigurati da nema diskriminacije pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja.	
7.4.1 Praksa zapošljavanja i obavljanja zanimanja nije diskriminirajuća.	Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12) i. Članak 9. „(1) Diskriminacija u svim pojavnim oblicima je zabranjena.“ Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19): ii. Članak 7. „(4) Zabranjena je izravna ili neizravna diskriminacija na području rada i uvjeta rada, uključujući kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju, napredovanju, profesionalnom usmjeravanju, stručnom osposobljavanju i usavršavanju te prekvalifikaciji, u skladu s ovim Zakonom i posebnim zakonima.“ iii. Članak 7. „(5) Poslodavac je dužan zaštititi dostojanstvo radnika za vrijeme obavljanja posla od postupanja nadređenih, suradnika i osoba s kojima radnik redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova, ako je takvo postupanje neželjeno i u suprotnosti s ovim Zakonom i posebnim zakonima.“ iv. Članak 26. „(1) Poslodavac koji zapošljava najmanje dvadeset radnika dužan je donijeti i objaviti pravilnik o radu kojim se uređuju plaće, organizacija rada, postupak i mjere za zaštitu dostojanstva radnika te mjere zaštite od diskriminacije i druga pitanja važna za radnike zaposlene kod toga poslodavca, ako ta pitanja nisu uređena kolektivnim ugovorom.“ Zakon o radu uključuje direktive EU: i. Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada (preinaka) (SL L 204, 26. 7. 2006.)

- ii. Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL L 303, 2. 12. 2000.)

Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17)

- i. Članak 2. „(1) Nitko ne smije biti doveden u nepovoljan položaj ili trpjeti štetne posljedice, uključujući biti tužen ili izložen drugim pravnim postupcima zbog toga što je u dobroj vjeri službeno ili neslužbeno prijavio diskriminaciju, nazočio diskriminaciji, odbio nalog za diskriminatornim postupanjem, na bilo koji način svjedočio u postupku zaštite od diskriminacije na temelju spola ili bio koji drugi način sudjelovao u bilo kojem postupku vođenom povodom diskriminacije na temelju spola.
- ii. Članak 6. „(2) **Zabranjuje se diskriminacija na temelju bračnog ili obiteljskog statusa.**“
- iii. Članak 6. „(3) **Zabranjuje se diskriminacija na temelju spolne orijentacije.**“
- iv. Članak 13. „(1) **Diskriminacija na području zapošljavanja i rada zabranjena je u javnom i privatnom sektoru**, uključujući državna tijela, u odnosu na:
  - a) Uvjete za zapošljavanje, samozapošljavanje ili obavljanje zanimanja (...)
  - b) Napredovanja na poslu
  - c) Pristup svim vrstama i stupnjevima školovanja (...)
  - d) Uvjete zaposlenja i rada (...)
  - e) Članstvo i djelovanje u udrugama radnika ili poslodavca (...)
  - f) Usklađivanje profesionalnog i privatnog života
  - g) Trudnoću, porod, roditeljstvo i sve oblike skrbništva.“

Zakonodavstvo RH: sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje

Pravni okvir za kolektivno pregovaranje u Republici Hrvatskoj temelji se na konvencijama Međunarodne organizacije rada (MOR), čija je Hrvatska članica. *Konvencija 87 - Konvencija o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje* jamči pravo radnicima i poslodavcima, da bez ikakve razlike i prethodnog odobrenja, mogu osnovati, i u jednakim uvjetima koji mogu biti propisani samo vlastitim pravilima te udruge, pristupati udrugama po svojem izboru. Sloboda udruživanja jednako je pravo radnika i poslodavaca, te ne može biti vezano „prethodnim odobrenjem“ bilo koje treće strane. *Konvencija 98 - Konvencija o primjeni načela prava na organiziranje i kolektivno pregovaranje* obvezuje države članice MOR-a da, u skladu s nacionalnim uvjetima, poduzimaju odgovarajuće mjere za poticanje i promicanje punog razvoja i upotrebe mehanizma dobrovoljnog pregovaranja između poslodavaca ili udruga poslodavaca i udruga radnika, u cilju utvrđivanja uvjeta zaposlenja i rada kolektivnim ugovorima. Pravo na organiziranje i pravo na kolektivno pregovaranje pripadaju temeljnim načelima na kojima se temelji Statut i cjelokupni sadržaj rada MOR-a (Preuzeto s web stranice Saveza samostalnih sindikata Hrvatske).

Načela slobode udruživanja i kolektivnog pregovaranja koja proizlaze iz konvencija MOR-a ugrađena su u *Ustav Republike Hrvatske (NN 85/2010)*, koji propisuje da svi zaposleni, radi zaštite svojih gospodarskih i socijalnih interesa, imaju pravo osnivati sindikate i slobodno u njih stupati i iz njih istupati, te da poslodavci također imaju pravo osnivati svoje udruge (članak 60.). *Ustav RH* jamči i pravo na štrajk (članak 61.), te potvrđuje da se prava zaposlenih i članova njihovih obitelji na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje mogu uređivati zakonom i kolektivnim ugovorom (članak 57.) (Preuzeto s web stranice Saveza samostalnih sindikata Hrvatske).

Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19), u Glavi IV. – Kolektivni radni odnosi (članci 165-221) detaljnije propisuje utemeljenje i djelovanje udruga radnika i poslodavaca, te samo kolektivno pregovaranje. Prema *Zakonu o radu*, predmetom kolektivnog ugovora, uz prava i obaveze stranaka koje su ga sklopile (sindikati i poslodavac ili udruga poslodavca), mogu biti i pravna pravila kojima se uređuje sklapanje, sadržaj i prestanak radnih odnosa, pitanja socijalnog osiguranja te druga pitanja iz radnog odnosa ili u vezi s radnim odnosom. *Zakon o radu* također propisuje obavezu pregovaranja u dobroj vjeri, kao i dužnost ispunjavanja njegovih odredbi u dobroj vjeri o strane stranaka koje su ga sklopile i osoba na koje se primjenjuje. Kolektivni ugovor mora biti sklopljen u pisanom obliku, a osobe koje zastupaju stranke kolektivnog ugovora moraju imati pisanu punomoć za kolektivno pregovaranje i sklapanje kolektivnog ugovora. Sam ugovor može biti sklopljen na određeno ili na neodređeno vrijeme (Preuzeto s web stranice Saveza samostalnih sindikata Hrvatske).

U slučaju povrede prava iz kolektivnog ugovora, stranke mogu tužbom pred nadležnim sudom zahtijevati zaštitu tih prava. Propisana je i obaveza dostave svakog kolektivnog ugovora, te svake njegove promjene, ministarstvu ili uredu državne uprave u županiji nadležnom za poslove rada, kao i obaveza njegove javne objave, koja je detaljnije propisana Pravilnikom o načinu objave kolektivnih ugovora (NN 146/14) (Preuzeto s web stranice Saveza samostalnih sindikata Hrvatske).

Zahtjev	Zakonodavstvo RH
7.5 Organizacija mora poštovati slobodu udruživanja i efektivno pravo na kolektivno pregovaranje.	
7.5.1 Radnici mogu osnovati ili se pridružiti radničkim organizacijama po vlastitom izboru.	Konvencija 87 (NN 3/2000) i. Članak 2. „Radnici i poslodavci imaju pravo, bez ikakve razlike i bez prethodnog odobrenja, osnovati i, pod uvjetima koji mogu biti propisani samo pravilima te udruge, pristupati udrugama prema svojem izboru.“ ii. Članak 3. „(1) Udruge radnika i poslodavaca imaju pravo izraditi svoje statute i pravila, potpuno slobodno birati svoje predstavnike, organizirati svoje upravljanje i djelatnosti i utvrditi svoje programe.“ Ustav Republike Hrvatske (NN 85/2010) i. Članak 57. „Pravo zaposlenih i članova njihovih obitelji na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje uređuje se zakonom i kolektivnim ugovorom.“ ii. Članak 60. „Radi zaštite svojih gospodarskih i socijalnih interesa, svi zaposleni i poslodavci imaju pravo osnovati sindikate i slobodno u njih stupati i iz njih istupati. Sindikati mogu osnovati svoje saveze i udruživati se u međunarodne sindikalne organizacije.“ iii. Članak 61. „Jamči se pravo na štrajk. (...)“ Zakon o radu (NN 93/14; 127/17; 98/19): i. Članak 8. „(1) U radnom odnosu poslodavac i radnik dužni su pridržavati se odredbi ovoga i drugih zakona, međunarodnih ugovora koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i
7.5.2 Organizacija poštuje punu slobodu radničkih organizacija na sastavljanje svojih ustava i pravila.	
7.5.3 Organizacija poštuje prava radnika na bavljenje zakonitim radnjama povezanim s osnivanjem, pridruživanjem ili pomaganjem radničkoj organizaciji ili da se suzdrže od istih, te neće diskriminirati ili kazniti radnike zbog ostvarivanja tih prava.	
7.5.4 Organizacija pregovara sa zakonito osnovanim radničkim organizacijama i/ili propisno odabranim predstavnicima u dobroj vjeri i uz najbolje napore da postigne kolektivni ugovor.	
7.5.5 Kolektivni ugovori se provode tamo gdje postoje.	

	objavljeni, a koji su na snazi, drugih propisa, kolektivnih ugovora i pravilnika o radu.“ ii. Članak 8. „(3) Propisi o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu, kolektivni ugovor i pravilnik o radu moraju se na prikladan način učiniti dostupnima radnicima.“ iii. Članak 9. „(1) Poslodavac, radnik i radničko vijeće te sindikati i udruge poslodavaca, mog ugovoriti uvjete rada koji su za radnika povoljniji od uvjeta određenih ovim ili drugim zakonom.“ iv. Članak 148. „(1) Radničko vijeće štiti i promiče interese radnika zaposlenih kod određenog poslodavca, savjetovanjem, suodlučivanjem ili pregovorima s poslodavcem ili od njega opunomoćenom osobom, o pitanjima važnima za položaj radnika.“ v. Članak 150. „(1) Prije donošenja odluke važne za položaj radnika, poslodavac se mora savjetovati s radničkim vijećem o namjeravanoj odluci te mora radničkom vijeću dostaviti podatke važne za donošenje odluke i sagledavanje njezina utjecaja na položaj radnika.“

Forest Stewardship Council®
FSC® Italija
Adria-Balkan regija

fsc.org/en/adria-balkan/hrvatska

FSC Italija
Via Ugo Foscolo 12 · 35131 Padova · Italija

